Stockholms läns landsting

Landstingsrådsberedningen

SKRIVELSE
2016-08-17

LS 2015-1229

Landstingsstyrelsen

Motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Föredragande landstingsråd: Anna Starbrink

Ärendebeskrivning

Tara Twana (S) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om att barn och ungdomar med astma riskerar karies och att hälso- och sjukvården därför bör utveckla de förebyggande vårdprogrammen och skapa förutsättningar för forskning på området.

Förslag till beslut

Landstingsrådsberedningen föreslår landstingsstyrelsen föreslå landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad

Landstingsrådsberedningens motivering

Barn som har astma har en benägenhet att i större utsträckning munandas. De läkemedel som de använder kan även bidra till muntorrhet. Det är angeläget att detta uppmärksammas vid sedvanlig anamnesupptagning i samband med undersökning hos tandläkare. Behandling av denna typ av tillstånd är väl känd inom tandvården. I vissa fall kan det även vara aktuellt att tandläkaren diskuterar medicineringen med barnets läkare.

I en SBU-rapport från 2014 fastslås att det kan finnas ett samband mellan astma och karies. Dock konstateras att evidensen är ofullständig. I en avhandling från Sahlgrenska akademin framgår att barn med astma och som andades genom munnen ofta får muntorrhet. Om de även konsumerade söta drycker och hade plack på tänderna konstaterades i avhandlingen att de utvecklade karies i större utsträckning än en grupp barn utan astma.

En centrumbildning för forskning inom barn- och ungdomstandvården är under bildande. Det är ett samarbete mellan Folktandvården i Stockholms län, Karolinska institutet (Institutionen för odontologi) och hälso- och sjukvårdsförvaltningen. Centrumbildningen kommer att kallas Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC). Deras framtida forskning kan komma att omfatta karies och särskilda diagnosgrupper.

Det finns ett vårdprogram inom barn- och ungdomstandvården. Det omfattar även behandling av barn med astma. En översyn av vårdprogrammet pågår inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. I översynen kommer de senaste forskningsrönen att beaktas. En samverkan t sker med Akademisk barntandvårdscentrum i detta arbete.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 juni 2016
Motion 2015:23
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 24 maj 2016 med S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 april 2016

Torbjörn Rosdahl

Anna Starbrink

Carl Rydingstam

Landstingsstyrelsens förvaltning
Landstingsdirektörens stab

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-06-09

LS 2015-1229

Handläggare:
Ingela Erneholm

Landstingsstyrelsen

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -06- 21
Dnr. LS 2015-1229
Rotel II

Motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Ärendebeskrivning

Tara Twana (S) har till landstingsfullmäktige lämnat en motion om att barn och ungdomar med astma riskerar karies och att hälso- och sjukvården därför bör utveckla de förebyggande vårdprogrammen och skapa förutsättningar för forskning på området.

Beslutsunderlag

Landstingsdirektörens tjänsteutlåtande den 9 juni 2016
Motion 2015:23
Hälso- och sjukvårdsnämndens protokollsutdrag den 24 maj 2016 med S-, MP- och V-ledamöternas muntliga reservation
Hälso- och sjukvårdsförvaltningens tjänsteutlåtande den 4 april 2016

Förslag till beslut

Landstingsstyrelsen föreslår landstingsfullmäktige besluta

att anse motionen besvarad.

Förvaltningens förslag och motivering

Sammanfattning
Tara Twana (S) har lämnat en motion om att barn och ungdomar med astma riskerar karies och att hälso- och sjukvården därför bör utveckla de förebyggande vårdprogrammen och skapa förutsättningar för forskning på området.

Förvaltningen anser att de befintliga förebyggande vårdprogrammen inom barn- och ungdomstandvården omfattar barn med astma. Det har under

2016 tagits ett initiativ till bildandet av ett Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC) där vidare forskning på området kan ske.

Bakgrund
I avhandlingen *Oral health in preschool children with asthma*, som hänvisas till i motionen, framgår att de barn med astma som konsumerade söta drycker, hade plack på tänderna samt muntorrhet, eftersom de andades genom munnen och utvecklade karies i större utsträckning än en jämförbar grupp barn utan astma.

Konsumtion av söta drycker, förekomst av plack samt muntorrhet är generellt gemensamt för barn som utvecklar karies. Barn med astma, som har en benägenhet att i större utsträckning munandas och dessutom använder mediciner som bidrar till muntorrhet, ska uppmärksammas i samband med undersökning. Relevant behandling är välkänd inom tandvården.

Under våren 2016 har ett initiativ tagits till ett samarbete mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen, Folktandvården Stockholms län AB samt institutionen för odontologi på Karolinska Institutet för bildandet av ett Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC) för att främja forskning inom barn- och ungdomstandvården.

Hälso- och sjukvårdsnämnden har yttrat sig i ärendet.

Överväganden
Förvaltningen anser att de befintliga förebyggande vårdprogrammen inom barn- och ungdomstandvården även omfattar barn med astma. En översyn av vårdprogram pågår dessutom inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen och i den processen kan de senaste forskningsrönen beaktas.

Vidare forskning avseende barn med astma som riskerar karies kan med fördel ske i samverkan med sjukvården genom det Akademiska barntandvårdscentrat.

Mot bakgrund av detta anser förvaltningen att motionen ska anses vara besvarad.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

Beslutet har inga ekonomiska konsekvenser.

Miljökonsekvenser av beslutet

I enlighet med landstingets Miljöpolitiska program 2012-2016 har hänsyn till miljön beaktats och slutsatsen är att det inte är relevant med en miljökonsekvensbedömning i detta ärende.

Anne Rundquist
Tf landstingsdirektör

Anna Nergårdh
Chefsläkare

Socialdemokraterna
FRAMTIDSPARTIET

MOTION
2015-10-15

Ankom
Stockholms läns landsting
2015 -10- 20
Dnr LS2015-1329

2015:23

Motion av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Barn och ungdomar med astma drabbas ofta av karies och tandköttsinflammation än andra jämnåriga utan astma. Det visar forskare i en avhandling från Sahlgrenska akademin.

Det är därför viktigt att vi tidigt är uppmärksamma på sambandet mellan astma och tandhälsa. Ett förslag är att även undersöka problematiken i Stockholms län. Resultaten av avhandlingen visar hur viktigt det är att tidigt få ett samarbete mellan sjukvården och tandvården när det gäller astmasjuka barn för att förebygga karies och tandköttsinflammation.

Forskarna har undersökt barn både med och utan astma i åldrarna 3, 6 och 12–16. I avhandlingen undersöktes även unga vuxna med och utan astma mellan 18-24 år. Fynden i denna grupp var nästan identiska som i gruppen med 12–16-åringar men skillnaderna mellan astma och kontrollgruppen var inte lika stora.
Orsaken till att barn med astma oftare drabbas av karies är att barnen med astma munandas mer. Det leder till att de blir torra i munnen och därtill dricker mer söta drycker. Det kan vara en bidragande orsak till att barnen med astma har mer hål i tänderna. En annan faktor som kan påverka att barnen utvecklar karies är lägre halt av salivsekret, vilket beror på att även medicineringen mot astma leder till muntorrhet. Barnen mellan 12 och 16 år i undersökningen hade också oftare tandköttsinflammation än barn utan astma.

Forskningen visar vikten av att arbeta för ett vårdprogram mellan sjukvården och tandvården i förebyggande syfte.

Med anledning av ovan föreslås

att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogramen i syfte att förtydliga kopplingen och mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar tex astma. Målgruppen ska vara såväl barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvård

att hälso- och sjukvården skapar förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma tex astmamedicinernas påverkar den orala hälsan

Stockholm den 15 oktober 2015

Tara Twana (S)

PROTOKOLLSUTDRAG 5/2016
§ 114

SAMMANTRÄDESDAG
2016-05-24

Justerat Anna Starbrink (L)
Dag Larsson (S)

Anslagsdatum 2016-05-25

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 25
Dnr. LS 2015-1229

§ 114 Yttrande över motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

HSN 1510-1226

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:23 om att barn och ungdomar med astma riskerar karies. I motionen föreslår Tara Twana (S) att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogrammen i syfte att förtydliga kopplingen mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar, tillexempel astma. Målgruppen ska vara barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvården. Vidare ska hälso- och sjukvården skapa förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma, tillexempel astmamedicin påverkar den orala hälsan.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-04
Motion 2015:23 av Tara Twana (S)

Yrkanden

1) Ordförande (L) yrkar bifall till förvaltningens förslag.
2) Dag Larsson (S), Susanne Nordling (MP) och Håkan Jörnehed (V) yrkar bifall till motionen.

Propositionsordning

Ordförande (L) ställer proposition på de två förslagen och finner att hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar enligt ordförandes yrkande.

Beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Reservationer

Dag Larsson (S) anmäler att S-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Susanne Nordling (MP) anmäler att MP-ledamöterna reserverar sig mot beslutet.
Håkan Jörnehed (V) reserverar sig mot beslutet.

Vid protokollet/rätt avskrivet intygas
Lykke Ask-Harborg

Expedieras:
Landstingsstyrelsen
Akten

Hälso- och sjukvårdsförvaltningen

TJÄNSTEUTLÅTANDE
2016-04-04

HSN 1510-1226

Handläggare:
Kjell Bjerrehorn

Hälso- och sjukvårdsnämnden
2016-05-24, P 22

Ankom
Stockholms läns landsting
2016 -05- 25
Dnr LS 2015-1229

Yttrande över motion 2015:23 av Tara Twana (S) om att barn och ungdomar med astma riskerar karies

Ärendebeskrivning

Landstingsstyrelsen har begärt att hälso- och sjukvårdsnämnden ska yttra sig över motion 2015:23 om att barn och ungdomar med astma riskerar karies. I motionen föreslår Tara Twana (S) att tandvården tillsammans med hälso- och sjukvården ska utveckla de förebyggande vårdprogrammen i syfte att förtydliga kopplingen mellan tandhälsa (karies) och andra sjukdomar, tillexempel astma. Målgruppen ska vara barn och ungdomar, deras föräldrar samt för personal inom tandvården. Vidare ska hälso- och sjukvården skapa förutsättningar för att forskning ska kunna genomföras för att visa på hur faktorer relaterade till astma, tillexempel astmamedicin påverkar den orala hälsan.

Beslutsunderlag

Hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande, 2016-04-04
Motion 2015:23 av Tara Twana (S)

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i programberedningen för tandvård.

Förslag till beslut

Hälso- och sjukvårdsnämnden beslutar

att till landstingsstyrelsen överlämna hälso- och sjukvårdsdirektörens tjänsteutlåtande som nämndens yttrande

att omedelbart justera beslutet.

Förvaltningens motivering till förslaget

I motionen hänvisas till avhandlingen *Oral health in preschool children with asthma*, Sahlgrenska akademin. I avhandlingen framgår att det finns ett samband mellan karies och astma. De barn med astma som andas genom munnen, med muntorrhet som påföljd, konsumerade söta drycker samt hade plack på tänderna, utvecklade karies i större utsträckning än en jämförbar grupp barn utan astma. Konsumtion av söta drycker samt förekomst av plack, samt muntorrhet är generellt gemensamt för barn som

utvecklar karies, och kan i vissa fall vara något mer förekommande hos barn med astma.

I SBU-rapporten *"En övergripande systematisk kartläggning och granskning av systematiska översikter inom av barn- och ungdomstandvården - vad vet vi egentligen?"* (2014) fastslås att det kan finnas ett samband mellan astma och karies, men att evidensen är ofullständig.

Barn med astma som har en benägenhet att i större utsträckning munandas, samt använder mediciner som bidrar till muntorrhet ska uppmärksammas vid sedvanlig anamnestagning i samband med undersökning. Relevant behandling vid denna typ av tillstånd är välkänd inom tandvården. I de fall det bedöms nödvändigt diskuterar även tandvården en eventuell medicinering med hälso- och sjukvården.

Under våren 2016 har ett initiativ tagits till samarbete mellan Folktandvården Stockholms län AB, Karolinska Institutetet institutionen för odontologi (IO) samt hälso- och sjukvårdsförvaltningen (HSF) för bildandet av ett Akademiskt barntandvårdscentrum (ABC). ABC är en centrumbildning för forskning inom barn och ungdomstandvården, exempelvis avseende karies och särskilda diagnosgrupper.

Förvaltningen anser att de befintliga förebyggande vårdprogrammen inom barn- och ungdomstandvården även omfattar problemet barn med astma, samt att forskning avseende exempelvis nämnd diagnosgrupp i samverkan med sjukvården med fördel sker genom ABC. En översyn av vårdprogram pågår för övrigt inom hälso- och sjukvårdsförvaltningen. De senaste forskningsrönen kan därvid beaktas.

Barbro Naroskyin
Hälso- och sjukvårdsdirektör

Ann Eva Askensten
Avdelningschef